

4. PROGRAMMA RUIMTELIJKE AGENDA

4.1 Onderdeel Ruimte

Doelstelling van het programma

Maatschappelijke doelstelling

Een duurzame en integrale ruimtelijke ontwikkeling van de regio op de beleidsterreinen wonen, werken, infrastructuur en groen, waarbij de randvoorwaarden vanuit landschap, natuur, water en cultuurhistorie (de groen-blauwe onderlaag) sturend zijn voor de infrastructuur, wonen en werken. Dat betekent:

- behoud en versterking van Groene Hart, plasseengebied en Bollenstreek, en de recreatieve en groenblauwe verbindingen tussen landelijk en stedelijk gebied;
- behoud en ontwikkeling van het bollencomplex en behoud, concentratie en verplaatsing van gespecialiseerde glastuinbouw;
- evenwichtige stedenbouwkundige ontwikkeling van de stedelijke band langs de Oude Rijn, inclusief een zorgvuldige en duurzame groene inpassing en bebouwing van het marinevliegkamp Valkenburg;
- realisatie van het vastgestelde woningbouw- en herstructureringsprogramma en regionale verdeling van de sociale woningvoorraad, netto toevoeging 33.000 woningen van 2000 tot 2020.

Doelstelling Holland Rijnland

Het programma Ruimte van Holland Rijnland heeft tot doel om:

- een gezamenlijke ruimtelijke visie op het gebied te ontwikkelen en mede op basis daarvan een volwaardige gesprekspartner te zijn in het overleg met omringende regio's, de provincie en departementen;
- op effectieve wijze op strategisch niveau het beleid van regio's, provincie en rijk beïnvloeden;
- Holland Rijnland te ontwikkelen tot een bestuurlijke factor van belang in het bestuurlijke krachtenveld van de Randstad;
- een platform te bieden voor de deelnemende gemeenten om actuele ruimtelijke ontwikkelingen te bespreken.

Resultaten

De belangrijkste resultaten in 2008 kunnen als volgt kort worden weergegeven:

- Een ontwerp Intergemeentelijke Structuurvisie Greenport als deeluitwerking van de concept Regionale StructuurVisie 2020, de ISG wordt begin 2009 ter visie worden gelegd;
- De oplevering van een Samenwerkingsovereenkomst en bijbehorende raadsvoorstellen voor de oprichting van de Greenport Ontwikkelings Maatschappij inclusief het creëren van draagvlak daarvoor;
- Randstad Urgent contract Integrale Benadering Holland Rijnland;
- De uitvoering van alle taken die volgen uit de Regionale Huisvestingsverordening 2006, waaronder urgentieverlening en het monitoren van de kwaliteit van de woonruimteverdeling (uitvoering bij woningbouwcorporaties);
- Aanpassing huisvestingsregels en vaststelling Regionale Huisvestingsverordening 2009;
- Stand van zaken overzicht en eerste aanzet tot herijking van de projecten uit de overeenkomst Zuidvleugel Zichtbaar Groener;
- De monitoring van de afspraken over de regionale bouwopgave van 14.620 tot 1 januari 2010;

Deelprogramma's

Binnen het Programma Ruimte worden de volgende deelprogramma's onderscheiden:

- Ruimtelijke ordening;
- Wonen;
- Natuur en Landschap;
- Milieu.

Financiën

Deelprogramma Ruimte	Rekening 2006	Rekening 2007	Rekening 2008	Begroting 2008	Begroting na wijziging 2008
indirecte kosten	100.741	70.616	84.844	59.400	59.400
materiële kosten uitvoeringsprogramma	982		120.108	47.060	34.560
totale lasten	101.723	70.616	204.952	106.460	93.960
directe baten			38.591		
bijdragen gemeenten	101.723	70.616	166.361	106.460	93.960

Dit betreft de volgende projecten:

- Belangenbehartiging ruimte (incl. Studie Integrale benadering Holland Rijnland)
- Platformfunctie ruimte

Toelichting

Lopende het boekjaar 2008 heeft Holland Rijnland besloten deel te nemen aan de Studie Integrale benadering Holland Rijnland. Vier partijen (de ministerie van VROM, VenW, Provincie Zuid Holland en Holland Rijnland) hebben zich verplicht € 100.000,- aan dit project bij te dragen. Holland Rijnland heeft voor ruim € 38.000,- dekking gevonden binnen de posten vooruitontvangen derden gelden. Het restant wordt gedekt uit de hogere bijdragen van de gemeenten. Daar de verkenning in het kader van de integrale benadering in 2009 doorloopt, wordt gevraagd om van het resultaat van 2008 een bedrag van € 237.000 te reserveren.

Deelprogramma Ruimtelijke Ordening

Doelstelling

De regio kent een groot aantal ruimteclaims, woningen, bedrijven, kantoren, infrastructuur en natuurlijk groen. Enerzijds is de grootste opgave om evenwicht te bereiken tussen behoud en versterking van het woon- en leefmilieu en de landschappelijke kwaliteit. Anderzijds is ruimte bieden aan welvaart en economische groei een grote opgave, zeker met de daarbij behorende infrastructuur. Het doel van het deelprogramma Ruimtelijke Ordening is een goed evenwicht vinden tussen al deze verschillende ruimteclaims.

Context

Holland Rijnland wil zich richting rijk en provincie ontwikkelen tot een bestuurlijke factor van betekenis. Hierbij is het van belang dat de deelnemende gemeenten komen tot een gezamenlijke visie op de ontwikkeling van de regio en waar nodig ook knopen doorhakken op lastige bestuurlijke dilemma's, zoals op het gebied van Woonvisie; Bouwscenario tot en met 2019; Kantorennota en Bedrijfsterreinprogrammering. Holland Rijnland draagt daarom een zo coherent en consistent mogelijke visie op de gewenste ontwikkelingsrichtingen uit.

Vanuit de diverse programma's binnen Holland Rijnland worden verschillende activiteiten ontplooid die elke op andere wijze een claim op de inrichting van de ruimte van Holland Rijnland legt. Binnen het deelprogramma Ruimtelijke Ordening worden de verschillende ruimteclaims tegen elkaar afgewogen en met elkaar in overeenstemming gebracht. Hierbij kan onder meer gedacht worden aan:

- wonen (afstemming woonbeleid; verkenning en programmering woonbehoefte en herstructurering; het oplossen van de bouwlocatieproblematiek tot 2010);
- werken (revitalisatie van bestaande en ontwikkeling van nieuwe bedrijfsterreinen; ontwikkelingsmogelijkheden van toerisme en recreatie; ontwikkeling Greenport Bollenstreek; uitvoering Offensief van Teylingen; behoud, concentratie en reallocatie gespecialiseerde glastuinbouw);
- infrastructuur (inpassing van de Rijnlandroute [oostwestverbinding A4 en A44]; Rijn-gouwelijk; een verbinding N206-N205 bij Hillegom);
- natuur & landschap (strategiekaart groenblauwe onderlaag; realisering van projecten Zuidvleugel Zichtbaar Groener; behoud van het Groene Hart versus ontwikkelingsmogelijkheden randzone Groene Hart).

Ditzelfde geldt voor de vele gemeentelijke plannen en visies. Ook die worden binnen dit deelprogramma met elkaar in overeenstemming gebracht.

In de "*Regionale StructuurVisie 2020 Holland Rijnland*" zullen alle verschillende sectorale beleidslijnen op elkaar worden afgestemd. Daarnaast wordt ook gekeken naar de gemeentelijke en plannen en visies. In de RSV worden zeven kernbeslissingen geformuleerd die zorg moeten dragen voor het behoud en versterking van de kwaliteit van de regio:

1. Holland Rijnland is een top woonregio.
2. Leiden vervult een regionale centrumfunctie.
3. Concentratie stedelijke ontwikkeling.
4. Groen blauwe kwaliteit staat centraal.
5. De Bollenstreek en Veenweide en Plassen blijven open.
6. Twee speerpunten voor economische ontwikkeling: kennis en greenport.
7. Verbetering van de regionale bereikbaarheid.

Resultaten

In 2008 zijn de volgende resultaten geboekt die bijdragen aan bovengenoemde doelstellingen:

- De oplevering van een concept regionale structuurvisie en het creëren van draagvlak hiervoor. Geconstateerd is dat het laatste, draagvlak onder de deelnemende gemeenten nog niet voldoende aanwezig was waardoor de Regionale Structuurvisie in 2008 nog zal doorlopen;
- Randstad Urgent contract Integrale Benadering Holland Rijnland, waarin het voornemen wordt bekrachtigd door het rijk en regio om in oktober 2009 een bestuurlijk gedragen voorkeursvariant vast te stellen dat realiseerbaar is, gebaseerd op afspraken over een verdeling van financiële bijdragen. Een voorkeursvariant bestaat uit een set van maatregelen in de regio Holland Rijnland ter verbetering van de bereikbaarheid (weg en OV), die bijdraagt aan de regionale en rijks- doelstellingen, kansen en ambities op het gebied van woningbouw, economische ontwikkeling en ruimtelijke kwaliteit.
- Ontwikkelingsvisie Integrale benadering Holland Rijnland, waarin de ministeries van VROM, VenW, Provincie Zuid Holland en Holland Rijnland een gezamenlijke visie op de ontwikkeling van de regio geven.
- Samen met de Provincie Zuid Holland verder vormgeven van de As Leiden Katwijk, waaronder afstemming op inhoud en planning tussen de projecten, invulling geven aan het Integraal Structuurplan Valkenburg en het atelier Oostflank As Leiden Katwijk.
- Deelname aan het platform Zuidvleugel en tal van andere structurele en ad hoc overlegsituaties met provincie en rijk heeft onder andere geleid tot een verstedelijkingsvisie voor de zuidvleugel waarin ook de projecten in Holland Rijnland zijn opgenomen. Daarnaast is een aanzet gegeven voor de discussie binnen de Zuidvleugel over Randstad 2040 waarin een lange termijnvisie op het functioneren van de Randstad wordt gegeven.
- Een plenaire raadsbijeenkomst voor alle greenportgemeenten in aanwezigheid van Minister Verburg over de herstructureringsplannen voor de Greenport Duin- en Bollenstreek.

De oplevering van een Samenwerkingsovereenkomst en bijbehorende raadsvoorstellen voor de oprichting van de Greenport Ontwikkelingsmaatschappij (vijf gemeenten zijn inmiddels akkoord, een gemeente heeft de besluitvorming voor begin 2009 geagendeerd). Daarnaast is de dialoog met het bedrijfsleven (Stichting Greenport) geïntensiveerd waarbij gesproken is over de uitwerking, aanpak en samenwerking inzake de voorliggende herstructureringsopgave. Tevens is geïnvesteerd in constructief overleg met de provincie over inpassing van de ISG in de Provinciale Structuurvisie. Overleg met bedrijfsleven, rijk en provincie zal in 2009 nadrukkelijk worden gecontinueerd.

Financiën

Deelprogramma Ruimtelijke ordening	Rekening	Rekening	Rekening	Begroting	Begroting na wijziging
	2006	2007	2008	2008	2008
indirecte kosten	523.474	457.249	292.100	444.470	444.470
materiële kosten	351.636	230.207	649.936	210.750	210.750
uitvoeringsprogramma	228.380	77.280			
totale lasten	1.103.490	764.736	942.036	655.220	655.220
directe baten	167.833	-9.710	433.696		
bijdragen gemeenten	935.657	774.446	508.340	655.220	655.220

Betreft de volgende projecten:

- Regionale Structuurvisie
- As Leiden – Katwijk
- Bestuurlijk platform Zuidvleugel
- Offensief van Teylingen
- Herstructurering Greenport

Toelichting

Voor het project Herstructurering Greenport waren in de begroting 2008 geen kosten en baten opgenomen, maar tijdens het boekjaar is er voor ruim € 490.000,- aan materiële kosten gemaakt, welke voor ruim € 433.000,- worden gedekt door de ontvangen directe baten. Dit bedrag bestaat uit de door de 6 deelnemende gemeenten betaalde éénmalige bijdragen à € 65.616,00 per gemeenten, plus de door het Ministerie van LNV en de Provincie ZH betaalde bijdrage van € 20.000,- per partij voor de Kengetallen kosten-batenanalyse. Per saldo is er op het project Herstructurering Greenport sprake van een overschrijding van ruim € 69.000,-. Door de overschrijdingen op de producten As Leiden-Katwijk en het Offensief van Teylingen wordt de overschrijding op het project Herstructurering Greenport ruimschoots gecompenseerd, waardoor er in totaal sprake is van een overschrijding op de 5 genoemde projecten van circa € 146.000,-.

Deelprogramma Wonen

Doelstelling

Het doel van het deelprogramma Wonen is het stellen van kaders om te komen tot één goed functionerende, open regionale woningmarkt die aansluit bij de vraag van regionale woningzoekenden. Om die beoogde woningmarkt te bereiken wordt er enerzijds richting gegeven aan het bouwprogramma, anderzijds aan de woningtoewijzing. Het eerste gebeurt door het opstellen van een regionale Woonvisie 2009-2019. Het daarmee samenhangende Bouwprogramma voorziet in de toevoeging van 33.000 woningen tussen 2000 en 2020. De spelregels voor de woningtoewijzing liggen vast in een regionale huisvestingsverordening. Afspraken en beleidsdoelstellingen binnen dit deelprogramma worden gemonitord.

Context

Het kwantitatieve en kwalitatieve woningtekort in Holland Rijnland blijkt, mede vanwege de lastige locaties en de uiteenlopende ruimteclaims, uitermate moeilijk terug te dringen.

De druk op de woningmarkt blijft daarom hoog.

De regiogemeenten hebben zich tot doel gesteld om de woningvoorraad tussen 2000 en 2020 met 33.000 woningen te laten toenemen. Dat aantal zou voldoende moeten zijn voor de opvang van de groei van de eigen bevolking en van een deel van de overloop uit de Haarlemmermeer (opgave Gebiedsuitwerking Haarlemmermeer-Bollenstreek). Het ministerie van VROM heeft daartoe op grond van het Besluit Locatiegebonden Subsidies (BLS) in verschillende tranches subsidies beschikbaar gesteld.

De druk op de woningmarkt uit zich ook in de sociale sector. Circa 30% van de woningvoorraad bestaat uit sociale sectorwoningen, dat gold ook voor de nieuwbouw in 2008. Om de schaarse voorraad goed te kunnen verdelen is er sinds 2006 één open regionale woningmarkt, met een woonruimteverdeelsysteem. Doelstellingen van het van het huisvestingsbeleid zijn dat:

- er één open regionale woningmarkt is;
- de dynamiek bevordert wordt door het stelsel van woningtoewijzing;
- woonconsumenten een zo groot mogelijke keuzevrijheid krijgen;
- op lokaal niveau zoveel mogelijk de sociale cohesie wordt geborgd;
- de kansen voor starters, senioren en bijzondere doelgroepen worden geborgd.

De evaluatie van het systeem eind 2007, toonde aan dat de huisvestingsverordening moest worden aangepast. Belangrijkste motief was de doorstroming binnen de regionale woonmarkt te bevorderen.

Resultaten

De kwantitatieve bouwopgave

Het woningtekort in Holland Rijnland, blijkt zoals gezegd, moeilijk terug te dringen.

Zo zijn er in zes gemeenten projecten die tot 2010 nog aanspraak kunnen maken op BLS-subsidies uit de periode 1995-2004 (Vinx-periode). In de oorspronkelijke planning hadden deze projecten dus al vier jaar geleden moeten zijn opgeleverd. In 2008 is slechts één van die projecten opgeleverd.

Tussen 2000 en 2008 is de woningvoorraad gegroeid met ca. 8.760 woningen; dat is 27% van de opgave tot 2020 in 40% van de tijdsperiode. In het eerste halfjaar van 2008 zijn bijna 400 woningen toegevoegd (CBS, 2009). De regiogemeenten schatten dat de voorraad in 2008 en 2009 met bijna 5.000 woningen zal groeien. De verwachting is dat de totale taakstelling tot 2020 wel wordt gehaald.

De doelstelling uit het convenant Woningbouwafspraken 2005-2009 zal echter niet worden gehaald. De regiogemeenten hebben met VROM afgesproken om tussen 2005 en 2010 14.620

nieuwbouwwoningen te realiseren (bruto toevoeging). Tot en met juli 2008 is 37% van die taakstelling gerealiseerd. Gevolg is dat voor de woningbouw tot en met 2008 slechts 8.900.000 euro van de in totaal gereserveerde BLS-subsidie 24 mln. euro zeker is gesteld.

De kwalitatieve bouwopgave

In 2008 is een doorstart gemaakt met de regionale woonvisie. De regio mist namelijk een actueel beleidskader voor de kwantitatieve én kwalitatieve invulling van het woningbouwbeleid. Het was ondermeer wenselijk om het onderliggende cijfermateriaal van de conceptvisie te actualiseren. De visie vormt de basis voor het vaststellen van het regionale bouwscenario en voor eventuele uitvoeringsafspraken.

Door een betere afstemming van zowel het aantal als het soort woningen, zal de balans tussen vraag en aanbod worden verbeterd.

Bij de actualisatie van de Regionale Woonvisie wordt ook aandacht besteed aan het onderwerp 'wonen en zorg'.

Tevens is in 2008 gestart met de voorbereidingen van mogelijke integrale Verstedelijkingsafspraken 2010-2019 met het ministerie van VROM. De minister wil eind 2009 integrale, gebiedsgerichte afspraken maken met de stedelijke regio's over ruimtelijke ontwikkeling. Hoewel het wonen daarbij centraal zou staan, is de inzet nadrukkelijk breder dan de eerder genoemde kwantitatieve woningbouwafspraken.

Het belang van deze afspraken voor de regio schuilt vooral in de relatie met het Meerjarenprogramma Infrastructuur Ruimte, Transport (MIRT). De claims uit de verstedelijkingsafspraken kunnen een belangrijke invulling geven aan de ruimtelijke component -de 'R'- in het MIRT.

Tenslotte was achterblijvende bouwproductie voor VROM, de Provincie Zuid Holland, Holland Rijnland en de vereniging van woningcorporaties Holland Rijnland aanleiding om geld beschikbaar te stellen voor een bouwregisseur. Ook de provincie, de regionale woningbouwcorporaties en de gemeenten financieren een deel van de kosten die gemoeid zijn voor de taken. De woningbouwregisseurs kunnen op verzoek van gemeenten oplossingen aandragen voor knelpunten bij de realisering van bouwlocaties. Desgewenst treden ze op als mediator tussen partijen. Zij zullen zich vooral richten op de planperiode 2010-2019.

De opgave voor woonruimteverdeling

Ultimo 2008 waren er bijna 65.000 ingeschreven woningzoekenden, waarvan eenderde (21.900 personen) actief zoekend was. Dit is een toename ten opzichte van 2007 met respectievelijk 11% (+6.660 ingeschreven woningzoekenden) en 28% (4.725 actieven).

Uit de evaluatie van het huisvestingsbeleid in 2007 bleek o.a. dat:

- jonge starters veel minder kans maakten op een (starters)woning dan oudere starters;
- de doorstroming gehinderd werd door de overgangsregeling van de verordening;
- het in strijd was met de open woningmarkt om particuliere huurders en eigenaarsbewoners geen woonwaarde toe te kennen. Bovendien beperkte dit de doorstroming.

De doelstelling om te komen tot één regionale, open woningmarkt waarbij in beperkte mate lokaal maatwerk mogelijk is, is gehaald. Inschrijvingen en verhuisbewegingen werden niet of nauwelijks gehinderd door bindingseisen of passendheidscriteria. Er zijn vier aanvragen geweest voor lokaal maatwerk, waarvan er een werd afgewezen omdat er alternatieven waren voor de oplossing van het gestelde probleem.

Katwijk, Noordwijk en Noordwijkerhout hadden hun eigen lokale huisvestingsverordening waarbij de twee eerst genoemde gemeenten volledig volgens letter en geest de regionale modelverordening volgden.

Alle urgentieverzoeken, ook uit de drie genoemde gemeenten, werden behandeld door de regionale urgentiecommissie. Bezwaarschriften uit de gemeenten Katwijk en Noordwijkerhout werden behandeld door de lokale in plaats van door de regionale bezwaarschriftencommissie die vervolgens aan de colleges van de betreffende gemeenten advies uitbracht.

In 2008 is naar aanleiding van deze ontwikkelingen besloten:

- tot 1-1-2010 50% van de gelabelde starterswoningen (10% van het totale aanbod) bij voorrang toe te wijzen aan jonge starters tot 26 jaar;
- de nieuwe regionale huisvestingsverordening 2009 vast te stellen;
- door de gemeente Katwijk om haar bevoegdheden inzake woonruimteverdeling aan de regio over te dragen. Wel worden vooralsnog tot 2012 Katwijkse bezwaarschriften lokaal behandeld, maar nu zal het Dagelijks Bestuur van de regio op grond van de adviezen besluiten nemen i.p.v. het college;
- door de gemeente Noordwijk om haar bevoegdheden aan het DB te delegeren, met uitzondering van de bevoegdheid om specifieke toewijzing/lokaal maatwerk te mogen toepassen.

Inzet samengevat

De volgende activiteiten hebben onder andere bijgedragen aan de resultaten in 2008:

- platformfunctie: het voeren van een secretariaat voor het portefeuillehoudersoverleg en de ambtelijke adviesgroep Ruimte;
- coördineren en ondersteunen van ambtelijke werkgroepen ten behoeve van de concept woonvisie 2009-2019, de Regionale Structuurvisie en huisvestingsverordening 2009;
- monitoring van de voortgang van woningbouw en advisering n.a.v. demografische ontwikkelingen. De gegevens zijn verwerkt in de Regionale Structuurvisie en de concept woonvisie;
- belangenbehartiging/beleidsadvisering met betrekking tot plannen van rijk, provincie en Zuidvleugel, regiogemeenten inzake verstedelijking, woningbouw en woonruimteverdeling
- uitvoering van de BLS-stimuleringsregeling;
- advisering bestuurlijk overleg tussen vertegenwoordigers van regio, verhuurders en huurders in de beleidscommissie Woonruimteverdeling;
- uitvoering urgentieregeling en vertegenwoordiging van de regio in bij de behandeling van bezwaar- en beroepschriften (zie onderstaande staat voor cijfers).

Urgentie afdeling	Jaar 2006	Jaar 2007	Jaar 2008
Aantal ontvangen urgentie aanvragen	531	558	555
Aantal afgewezen urgentie aanvragen (incl. adviezen)	143	147	215
Aantal toegewezen urgentie aanvragen	388	411	340
Aantal behandelde bezwaarschriften	71	80	106
Aantal behandelde rechtbankzaken	3	7	11
Aantal Regionale Urgentie Commissie vergaderingen	34	30	33
Aantal Stadsvernieuwingsurgenten	313	858	180

Financiën

Deelprogramma Wonen	Rekening	Rekening	Rekening	Begroting	Begroting na wijziging
	2006	2007	2008	2008	2008
Indirecte kosten	243.320	224.227	391.441	410.730	410.730
Materiële kosten uitvoeringsprogramma	819.232	5.389.963	399.979	231.000	389.000
totale lasten	1.062.552	5.614.190	791.420	641.730	799.730
directe baten	458.128	5.055.063	106.662	56.800	144.300
bijdragen gemeenten	604.424	559.127	684.758	584.930	655.430

Betreft de volgende projecten:

- Regionale beleidsvisie Wonen 2009-2019
- Implementatie regionale woonruimteverdeling 2009
- Regionaal bouw- en herstructureringsprogramma
- Financieel kader regionaal bouw- en herstructureringsprogramma
- Beheer BWS-budget
- Uitvoering besluit locatiegebonden subsidies (BLS)
- Woonruimteverdeling
- Regionaal bouwscenario
- Monitoring Vinex en Vinacsubsidies

Toelichting

Op het project Regionaal bouw- en herstructureringsprogramma zijn minder uren gemaakt dan begroot, waardoor er een onderschrijding is ontstaan op dit project van ruim € 16.000,-. Op het project Uitvoering besluit locatiegebonden subsidies (BLS) waren voor 2008 geen kosten begroot, maar zijn er wel uren, wat resulteert in overschrijding van circa € 15.000,-. De uiteindelijke totale overschrijding op alle hier bovenstaande 9 projecten wordt hoofdzakelijk veroorzaakt door de overschrijding op het project Woonruimteverdeling à € 35.947,-. Dit is voornamelijk een gevolg van het feit dat in de begroting 2008 per abuis geen kosten voor de urgentieverlening waren opgenomen. De werkelijke kosten hiervoor bedroegen in 2008 € 23.387,-. Ook de indirecte kosten zijn € 19.652,- hoger geweest dan begroot. De ontvangen leges hebben het begrote bedrag van € 37.000,- met € 8.435,- overschreden.

Deelprogramma Natuur en Landschap

Doelstelling

Regio Holland Rijnland is een aantrekkelijke woonregio met een gevarieerde groene ruimte, waarin het kustgebied, de bollenteelt, de landgoederen en het veenweide- en plassengebied bepalend zijn. De aaneengesloten stedelijke agglomeratie wordt als een hoefijzer omsloten door het landelijk en open gebied. Door de verstedelijkingsdruk van de afgelopen decennia dreigt het landschap zijn waarde te verliezen voor de woonomgeving, recreatie en agrarische activiteiten. Een robuuste groenblauwe structuur is essentieel voor de leefkwaliteit en het vestigingsklimaat in Holland Rijnland. Holland Rijnland heeft een unieke eigen identiteit door de synergie tussen stedelijk en landelijk gebied. De regio wil dit samenspel tussen stad en land behouden waar dat kan en versterken waar dat nodig is.

Het deelprogramma Natuur en Landschap heeft als doel de landschappelijke kwaliteiten in de regio te beschermen en te versterken en de ontwikkeling en uitvoering van de voor de regio belangrijke landschappelijke plannen te bevorderen.

Context

De verstedelijkingsopgaaf van netto 33.000 woningen tussen 2000 en 2020 (incl. de daarbij behorende infrastructurele uitbreidingen zoals Rijlandroute en Rijnouweliijn) binnen Holland Rijnland enerzijds en anderzijds het behoud en de revitalisering van het bollencomplex (Greenport Bollenstreek; Pact en Offensief van Teylingen) heeft tot 1 januari 2006 vooral de agenda van de regio bepaald. Het is duidelijk dat het Groene Hart, dat voor een deel is gelegen aan de oostflank van Holland Rijnland, alsmede het Plassengebied ook aandacht vragen in de vorm van plannen en projecten tot behoud van dit gebied alsmede het vinden van nieuwe groene functies en diensten. Immers dit gebied maakt naast het open bollengebied een essentieel onderdeel uit van het regionaal na streven groene tegenwicht van het rode verstedelijkte gebied. Dit is een zaak die alle 400.000 inwoners van de regio Holland Rijnland aangaat. Het is dan ook belangrijk dat alle gemeenten hierin zowel qua menskracht als financiën aan participeren. Dit laatste krijgt zijn beslag in de Regionale Investeringsstrategie die in 2006 is opgezet en in 2007 is voorgelegd aan de gemeenteraden.

Resultaten

In 2008 zijn de volgende resultaten geboekt die bijdragen aan bovengenoemde doelstelling:

- instellen van een ambtelijke werkgroep groen, waarin alle regiogemeenten vertegenwoordigd zijn. In overleg met deze werkgroep is een plan van aanpak gemaakt voor het opstellen van een Regionaal Groenprogramma;
- stand van zaken overzicht en eerste aanzet tot herijking van de projecten uit de overeenkomst Zuidvleugel Zichtbaar Groener;
- deelname aan workshops op het gebied van natuur en landschap binnen het platform Zuidvleugel heeft onder andere geleid tot meer aandacht voor de landschappelijke kwaliteiten van Holland Rijnland en de Bufferzone Den Haag – Leiden – Zoetermeer;
- vanuit de aanwezige 'vooruitontvangen derden gelden' is een subsidie verstrekt van € 400.000,- aan Landschapsbeheer Zuid-Holland en ANVL Geestgrond voor het realiseren van de doelstelling uit het landschapsbeleidsplan van de Duin- en Bollenstreek.

Financiën

Deelprogramma Na- tuur en Landschap	Rekening	Rekening	Rekening	Begroting	Begroting
	2006	2007	2008	2008	na wijziging 2008
indirecte kosten	44.700	124.063	96.922	167.110	167.110
materiële kosten	183.407	140.916	166.300	253.270	253.270
uitvoeringsprogramma	34.250	11.590			
totale lasten	262.357	276.569	263.222	420.380	420.380
directe baten	176.300	137.215	167.873	177.890	177.890
bijdragen gemeenten	86.057	139.354	95.349	242.490	242.490

Betreft de volgende projecten:

- Ondersteuning Pact van Teylingen
- Regionaal Bestuursakkoord Water
- Uitvoeringsparagraaf Groen ihkv RSV / RIS
- Zuidvleugel zichtbaar groener
- Groene Diensten + Groenfonds (ZZG)
- Uitvoering projecten Masterplan landgoederen
- Cultuurhistorie landschap Duin- en Bollenstreek
- Communicatie en imagoverbetering Duin- en Bollenstreek

Toelichting

Op de 9 hierboven vermelde projecten is er bij 7 projecten sprake van relatief geringe onderschrijdingen. Ook op het project Zuidvleugel zichtbaar groener is er sprake van een onderschrijding, deze bedraagt € 62.794,-. Dit is een gevolg van het feit dat dit project niet in 2008 van start is gegaan, maar eerst in 2009 aanvangt. Dit project zou lopen vanaf 2008 tot en met 2011. In de aanloop van dit project zijn alleen personeelsuren gemaakt. De materiële kosten voor 4 jaar worden geraamd op circa € 265.000, waarvoor in de begroting telkenmale een bedrag van ca € 67.000 was opgenomen. Voorgesteld wordt om het begrote bedrag ad € 67.150 te storten als 'vooruitontvangen derden gelden'.

Alleen op het project Uitvoeringparagraaf Groen is er sprake van een overschrijding van ruim € 52.000,- als gevolg van het feit dat dit project niet in de begroting van 2008 was opgenomen. Per saldo is er op de 9 bovenstaande projecten sprake van een onderschrijding van ruim € 147.000,-.

Deelprogramma Milieu

Doelstelling

Doel van het deelprogramma Milieu is het verbeteren van de milieukwaliteit in de regio Holland Rijnland door een platform te bieden voor het gezamenlijk uitvoeren van regionale milieutaken en de integratie van milieu in grote projecten te bevorderen. Dankzij dit platform kan de beschikbare hoeveelheid middelen voor het ontwikkelen en uitvoeren van regionale milieutaken efficiënter en effectiever worden ingezet en de integratie van onderwerpen worden bevorderd.

Context

Milieu is in de programmabegroting een apart deelprogramma. Uitvoering, coördinatie en monitoring van de realisatie van dit deelprogramma is in handen van de Milieudienst West-Holland. De goede en adequate uitvoering heeft bijgedragen tot een groeiende populariteit van dit deelprogramma. Sinds september 2005 voert de Milieudienst regionale milieutaken uit voor alle regiogemeenten. In dit kader is eind 2004 een tweetal contracten afgesloten met de Milieudienst West-Holland. Omdat de contracten inmiddels gedateerd zijn is vanaf 2007 uitvoerig gediscussieerd over de vraag op welke wijze de uitvoering van de regionale milieutaken door de Milieudienst op een sluitende juridische wijze geborgd kan worden. Naar verwachting zal in 2009 finale besluitvorming hierover plaatsvinden.

Resultaten

In 2008 zijn de volgende resultaten geboekt die bijdragen aan bovengenoemde doelstelling:

- De Milieudienst West-Holland voert de coördinatie van het Uitvoeringsprogramma Externe Veiligheid 2006 – 2010 uit. In het kader van dit programma worden projecten en structurele werkzaamheden uitgevoerd. Dit jaar heeft vooral in het licht gestaan van het vaststellen en implementeren van de Omgevingsvisie Externe Veiligheid door de gemeenten.
- Het regionaal Klimaatprogramma 2008-2012 is door de gemeenteraden van alle Holland Rijnland gemeenten vastgesteld. Voorts is voor alle gemeenten de Klimaatsubsidie aangevraagd en participeren alle gemeenten in de CO2 kansenkaart.
- De Milieudienst faciliteert het AAG Milieu en PHO Milieu (i.o.). deze gremia zijn dit jaar beiden drie maal bijeengekomen.
- Uitvoering is gegeven aan het Meerjarenplan Milieucommunicatie Holland Rijnland 2006-2009.
- Het Regionaal Jaarverslag Milieuhandhaving 2007 is vastgesteld, evenals het Regionaal Handhavingprogramma milieuhandhaving Holland Rijnland en het bedrijfsplan voor het Samenwerkingsknooppunt Milieuhandhaving (SKP). Ook dit jaar is in het kader van de handavingsamenwerking een zogenaamde Handhavingstafette georganiseerd, en zijn workshops en themabijeenkomsten gehouden.
- Het Regionaal Actieprogramma Luchtkwaliteit is vastgesteld door het DB van Holland Rijnland; Ook heeft het DB van Holland Rijnland ingestemd met het verdelingsvoorstel van de tweede tranche rijksbijdrage voor het uitvoeren van genoemd Actieprogramma. Voorts is in het kader van de zogenaamde EFROgelden een Europese subsidie aangevraagd voor het realiseren van een aantal aardgasvulpunten binnen de regio.
- Voor het onderwerp Schiphol ondersteunt de Milieudienst het vooroverleg van de bestuurders in cluster Zuidwest (van het CROS). Het vooroverleg van het CROS heeft dit jaar acht keer plaatsgevonden. De Milieudienst bereidt de agenda voor, maakt de verslagen en voert eventuele acties uit.
- De Milieudienst heeft een voorzet gedaan voor het Hoofdstuk Milieu in de Regionale Structuurvisie Holland Rijnland.

- In het kader van de implementatie van het Regionaal Beleidskader Duurzame Stedenbouw (RBDS) zijn in 2008 workshops georganiseerd in verschillende gemeenten.
- In het kader van de coördinatie van de gevelisolatieprojecten weg- en railverkeerslawaaï is gestart met projecten in Noordwijk en Katwijk en wordt onderzoek verricht naar geluidschermen in Hillegom en Voorhout.

Financiën

Deelprogramma Milieu	Rekening 2006	Rekening 2007	Rekening 2008	Begroting 2008	Begroting na wijziging 2008
indirecte kosten	6.790	3.005	11.880		
materiële kosten	802.007	1.047.955	223.352	134.590	234.590
uitvoeringsprogramma					
totale lasten	808.797	1.050.960	235.232	134.590	234.590
directe baten	596.163	806.297		25.000	25.000
bijdragen gemeenten	212.634	244.663	235.232	109.590	209.590

Betreft de volgende projecten:

- Milieubeleid
- Luchtkwaliteit

Toelichting

De totale overschrijding à € 25.642,- op deze beide projecten wordt grotendeels verklaard door de overschrijding op het project Milieubeleid van ruim € 24.000,-. Dit is bijna volledig het gevolg van het feit dat de begrote directe baten van € 25.000,- van de Provincie ZH inzake de SEPH-gelden niet ontvangen zijn.

Totalen van het onderdeel Ruimte

Onderdeel Ruimte	Rekening 2006	Rekening 2007	Rekening 2008	Begroting 2008	Begroting na wijziging 2008
Totaal					
Indirecte kosten	919.026	879.160	877.187	1.081.710	1.081.710
materiële kosten	2.157.264	6.809.041	1.559.675	876.670	1.122.170
uitvoeringsprogramma	262.630	88.870			
totale lasten	3.338.920	7.777.071	2.436.862	1.958.380	2.203.880
directe baten	1.398.424	5.988.865	746.822	259.690	347.190
bijdragen gemeenten	1.940.496	1.788.206	1.690.040	1.698.690	1.856.690

Toelichting

De kostenoverschrijding van ruim € 232.000,- is voornamelijk te wijten aan de gemaakte materiële kosten op het project Herstructurering Greenport terwijl er geen kosten begroot waren. Deze overschrijding wordt echter ruimschoots gecompenseerd door een overschrijding op de directe baten van bijna € 400.000,- eveneens op het project Herstructurering Greenport. Bij de deelprogramma's is een uitgebreide toelichting gegeven op de grote onder- en overschrijdingen.

